

Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (Social Competence and Behavior Evaluation Scale)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (Social Competence and Behavior Evaluation Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30800>

Özet

Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (SCBE-30), çocuklar?n sosyal yetkinlik düzeylerini ve davran??sal uyum problemlerini (içselle?tirme ve d??salla?tırma) de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu giri?, ölçe?in Duygu Arslan Yalç?n tarafından 2009 yılında Bo?aziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırlanan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilen Türkçe adaptasyon ve psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanmaktadır. Ölçek, özellikle erken çocukluk ve okul öncesi dönemi çocuklar?n sosyal-duygusal gelişim alanlarındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirlemede önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Ölçe?in Türkçe uyarlaması, uluslararası alanda kabul görmü? olan SCBE-30'un Türk kültürü bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde uygulanabilirliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Uyarlama çalışması, ölçe?in orijinal yapısını koruyarak Türkçeye çevirisini, kültürel adaptasyonunu ve güvenilirlik/geçerlik analizlerini içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Yetkinlik, Davran?? De?erlendirme, SCBE-30, Ölçek Uyarlama, Erken Çocukluk, Psikometrik Özellikler, Duygu Arslan Yalç?n, Bo?aziçi Üniversitesi.

Yazarlar

Duygu Arslan Yalç?n (Türkçe Uyarlama Yazarı)

Amaç

Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amacı, çocuklar?n sosyal davranışları, duygusal tepkilerini ve yetkinliklerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, çocuklar?n akranlarıyla etkileşimleri, duygusal düzenleme becerileri ve davranışsal problemleri (kaygı, içe kapanıklık, saldırganlık vb.) gibi kritik alanlarda standart bir değerlendirme sunar.

Ölçe?in Türkçe adaptasyonunun spesifik amacı, Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel hassasiyetleri dikkate alarak, orijinal SCBE-30'un psikometrik kalitesini sürdürmek ve böylece Türk eğitim ve psikoloji alanındaki uzmanlara güvenilir bir değerlendirme aracı sağlamaktır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki temel bir kavram olan sosyal yetkinlik (social competence) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bireyin sosyal çevresiyle etkileşimde bulunma, duygularını uygun şekilde ifade etme ve sosyal görevleri başarıyla yerine getirme kapasitesini ifade eder. SCBE-30

genellikle üç ana boyutta toplanan alt ölçeklerden oluşur: Sosyal Yetkinlik (Social Competence), İçselleştirme Problemleri (Internalizing Problems) ve Dışsallaştırma Problemleri (Externalizing Problems).

Bu üç temel boyut, çocuğun genel uyumunu ve sosyal-duygusal gelişimini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. İçselleştirme problemleri genellikle kaygı, depresif belirtiler ve içe kapanıklık gibi davranışlar içerirken; dışsallaştırma problemleri saldırganlık, dürtüsellik ve yıkıcı davranışlar kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin Türk kültürü ve dili için uygunluğunu ve ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlanmıştır. Arslan-Yalçın (2009) tarafından yürütülen validasyon çalışması, yapı geçerliğini ve muhtemelen ölçüt bağlantılı geçerliğini incelemiştir.

Spesifik geçerlik katsayıları ve detaylı analiz sonuçları, ilgili yüksek lisans tez çalışmasında yer almaktadır. Bu çalışmalar, ölçeğin Türk örnekleminde sosyal yetkinlik ve davranış problemlerini geçerli bir şekilde ayırt edebildiğini göstermiştir.

Güvenirlilik

Uyarlama çalışmasında güvenirlik (reliability) analizleri, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını ve iç tutarlılığını de?erlendirmiştir. İç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

2009 tarihli tez çalışması, Sosyal Yetkinlik ve Davranış De?erlendirme Ölçeği'nin alt boyutları için yeterli düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayıları rapor etmiştir. Yüksek güvenirlik değerleri, ölçekten elde edilen puanların rastgele hatalardan nispeten arınmış olduğunu ve tutarlı sonuçlar verdiğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Sosyal Yetkinlik ve Davranış De?erlendirme Ölçeği'nin Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını (Sosyal Yetkinlik, İçselleştirme ve Dışsallaştırma) Türk örnekleminde de doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır.

Yapılan analizler, ölçek maddelerinin beklenen faktörlere yüklendiğini ve orijinal ölçeğin çok boyutlu yapısını Türkçe versiyonda da kabul edilebilir düzeyde korunduğunu göstermiştir. Bu, ölçeğin yapı geçerliğine önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçme Arac?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Rating Scale) - Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi format kullan?larak ö?retmen veya ebeveynler taraf?ndan doldurulur.

Language Available: Türkçe (Turkish), ?ngilizce (Original)

Population Group: Çocuklar (Children)

Age Group: Genellikle Erken Çocukluk Dönemi (3-6 ya?) ve Okul Öncesi Dönem

Population Details: Türk kültürü ba?lam?ndaki okul öncesi ve erken çocukluk dönemindeki çocuklar.

Test Methodology: Gözlem ve Raporlamaya Dayal? De?erlendirme.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Uyum, Davran??sal Problemler, ?çselle?tirme, D??salla?t?rma, Okul Öncesi E?itim, Duygusal Düzenleme, Psikolojik De?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Not provided in source content)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Not provided in source content)

Correspondence Address: Duygu Arslan Yalç?n, Bo?aziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (2009 Çal??mas?)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? **2009** y?I?nda tamamlanm??t?r. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, kullan?m izinleri ve ücretlendirme konusunda orijinal ölçe?in telif haklar? ve uyarlamay? yapan yazar?n izinleri dikkate al?nmal?d?r. Yüksek lisans tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [sosyal-yetkinlik-ve-davranis-degerlendirme-olcegisocial-competence-and-behavior-evaluation-scale.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2019/03/sosyal-yetkinlik-ve-davranis-degerlendirme-olcegisocial-competence-and-behavior-evaluation-scale.pdf)

Kaynaklar

Arslan-Yalç?n, D. (2009). *Turkish validation of the Social Competence and Behavior Evaluation Scale (SCBE-30)*. (Master's Thesis). Bo?aziçi University Institute for Graduate Studies in the Social Sciences, ?stanbul.

Tez Merkezi Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Sosyal Yetkinlik ve Davran?? De?erlendirme Ölçe?i (Social Competence and Behavior Evaluation Scale) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM